

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фортини у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Хрцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, гал турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 26.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатњ у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Хрцеговине и Старе Србије предброје се у паћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

ШКОЛСКИ УСТАВ

за поучавање омладине у недељне и празничне дане.

(НАСТАВАК)

13. Да време обдржавања јавних испита у понављајућој школи определи местна власт на предлог школске комисије, да се после окончани испита у прву недељу прочита свечано пред члановима општине и старешинама занатског и трговачког staleжа, који се од местне власти позвати имају, имена свију ђака повтор. школе, и том приликом раздају награде онима, који су најбољи успех у науци положили и обро владање имали.

14. Да се сведочанства школска издају бесплатно са потписом дотични учитеља, катихете и најстаријег члана школске комисије; да се ова сведочанства школска само онима ученицима издају, који су повтор. школу кроз прописано време походили; који није са добрим успехом испите из трећег разреда положио, и који није сведочанства школског добио, да се не може за калфу произвести.

15. Да дужност поласка у ове школе почиње одма са изласком из основни школа и за сваког оног који није у основне школе ишао, ил ове довршио није, који даље у више школе не иде, а за шегрте од оног дана, како у службу ступе, и траје док сва три разреда не сврше, а код шегрта докле док као шегрт учи занат или трговину.

16. Да они само од ове школе изузети буду:

а. који по свршетку основни школа у више школске заводе дођу и
б. они, који су са добрим успехом свршили два разреда реалке или ниже гимназије,

в. она, који приватно уче у дотичној приватној школи.

17. Да се нико несме за шегрта примити док се старешини задруге не пријави (по закону заната). Ове старешине да имају без разлике одма пријавити сваког примљеног шегрта, да се у школки каталог упише, и да се по истом реду има свака промена и одпуст обзнанити; — даље да се има за време одпуста (јесеног) попис целе оне младежи предузети од стране местне власти, која је обвезана, да иде у понављајућу школу.

18. Да родитељи, татори и сваки онај, код кога се ученик понављајуће школе у служби ил занату налази, ако им деца, односно пупиле, шегрти и слуге од повтор. школе изостајали буду њивом кривицом, мора 2—4 форинти а. вр. новчане каштиге платити, или ако се докаже, да су сиромашни, један дан затвора издржати. Извршење каштиге да спада у дужност политично-админ. власти. Да новац тај припада школском фонду за повтор. школе, из ког ће набављати школске потребе и књиге за сиромашне ученике. Ономе ком не помажу новчане и затвора каштиге, да се има привремено или на свагда укинути право држања шегрта, и да сваки онај, који је дужан у повтор. школу одсад ићи, и пренебрегне ову дужност своју, ако домаћа строгост безуспешна буде, каштигује се умереним затвором. На последку, да у свима случајевима лежи у деслокругу политичне власти, да она поради присиљавања на посету ове школе строге мере по постојећим прописима највише наредбе од 20. Априла 1864. године употреби, и тако оне старешине занатски и трговачки задруга, које би шегрта без школског сведетелства за калфу произвели, по закону за повтор. школе изданом казнити.

Магистрат препоручује општинском већу, да тај одборски програм,

који постојећем закону за понављајуће школе одговора прочита, и том приликом закључак донесе не само за српску, него и за немеску понављајућу школу односно са истом скопчаног надзора од стране грађанског реда и трошка за набавку потребних ствари.

Тај предмет усвојава општинско веће за српску и немеску понављајућу школу са следећим изменама односно попуњавањем:

На точку 3. Осим први дана божића, ускреса и духова да празнује понављајућа школа и на богојављење и брашанчево.

На точку четврту. У немеској школи да се предаје понављајућа наука католичкој младежи после подне од 1 до 3 сата, тако исто и у франценсталу. У горњој вароши (Josefstadt) од 8 до 9½ сати пре подне, после подне од 2 до ½3 сата толковање закона а од ½3 до 4 сата световне науке.

На точку 7. Књига за сиромашне шегрте набављаће се сарамерним прилозима дотичних занатлијски и трговачки задруга.

На точку 8. Српској школској комисији за дољну варош придодaje се г. Борђе Л. Солар. Комисија за немачке школе има састајати из:

Г.Г. Управитеља Карла, Франца Волфа, Мате Ивића, Карла Трешчика и Флорјана Фелбера.

За горњу варош: Дотични полицајни ајункт; г. парох Суботић, Јован П. Јовановић, Љуба Лазић и Коста Банатовић.

За Франценстал: Г. Пијус Шерер, Михајл Брашел, Јосеф Хефнер, и дотични тамо станујући полицајни чиновник.

На точку 14. Сведочанство о редовном посјећивању повторителне школе, које ће се издати шегрту кад се ослобођавао, биће довољно за ослобођење.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Скупштина наших варошких заступника, која је била ономад у Четвртак, ваља нам успоредити ванредним појавама, не толико због важности предмета, о којима се већало, колико због превелике живости и начина дебатованја, које беше без свакога реда. А при свој тој живости у дебати нисмо могли чути темељне аргументације. Можно је, да смо их пречули због велике вике и ларме, као што су се звуци претседничког звонца показали као недовољни, да могу опоменути скупштинаре на парламентарни поредак. Морали смо сажалевати неке општинаре, који су промукли или су слабачког гласа, те су се бадава трудили, да мимиком и речима изражују, да су и они жељни коју прословити, почем су доста ћутали. Бар ми као извештачи не имадосмо узрока потужити се на тихи говор, према нам је не могућно било, бележити точно дебате, кад су у једаред више њих говорили. И то смо уверење стекли том приликом, да је за варошког заступника први услов, имати добре груди и добар глас. Препоручујемо бирачима, да при будућем избору та својства ишту од кандидата.

Најжешћа подиже се бура, кад г. варошки адјункт приликом дебатованја о варошким стражарима рече, да маџистрат, односно Градоначелник има право, не само боктере одлучити од службе, него и саме варошке заступнике. Ово изјашњење г. адјункта изазвало је неисказано негодовање, и одмах за тим разиђоше се општинари без да су што у поменутој ствари закључили. Незнамо, јесу ли они тако нагло оставили дворану због негодовања или што је било време ручку.

Морамо укоравати заступнике, што су овако на врат на нос бирали тридесет грађана, који ће бити чланови криминалног суда. На последњем састанку заступништво је тај посао поверило једном одбору, дакле требало се држати тога закључења.

(Састанак вар. заступништва) 25. Марта под претседништвом г. Градоначелника. Општинара било је седамнаест, и три варошка претставника, као што су и варошки управитељ г. Карл и сенатор г. Ш. Петровић на састанку били. Протокол водио је варошки адјункт г. Орел. Седница се започела у 1/2 10 часова и трајала је до подне.

Господин Градоначелник саопшти заступништву знања ради, да је ратно министарство на звање магистратског саветника г. Александра Јовановића поставило. После тога беху на дневном реду личне ствари. Неки се Петар Шенер и Петар Хорнунг траже за овдашње. Обојица доселише се из Бачке и купише у Францталу непокретна добра, и почем су познати као поштени уз то и имућни људи, то им се једногласно да уверење да ће бити примљени како донесу отпуст досадашње своје власти. Још трећи неки из Бачке, Лоренц Бер, тражи се за овдашњег. И он је овде купио виноград у намери да се настани. Но ради њега породи се дебата; неки бејаху за то, да се њему не уважи прошња, према немогуће своје мњење основно мотивирати. Гласањем реши да се и он прими за овдашњег.

Одбор за просјачење поднео је свој елаборат писмено. У њему разложени начин, на који би се просјачење у овој вароши уредило, доста је комплицират, те се чинило заступништву, да се неће моћи извршити. Стога оно га није ни усвојило, него закључи, да остаје са малом изменком при староме. Дебата о овом предмету беше оштра, управо лармајућа, и трајала је скоро читав час. Разна беху мњења и предлози појединих општинара, који су кадгад по пет њих у један пут и то веома гласно говорили. Извештачу није могућно било, да сједи са својим белешкама бурноме току дебатованја. Том приликом поведе се реч и о опачарима, који су вароши на терету, рекну више њих општинара, јер уживају плату као чиновници, коју не заслужују. Општинар г. Штрајхер рече, да сад неке мање куће плаћају тријута толико него што су пре платили. Госп. Градоначелник на то рече, да је овај начин само за ову годину заведен проба ради. До године може се преиначити, ако се покаже да није целисходан.

Господин Градоначелник јавља знања ради, да је г. Живко Василијевић наредбом високе Генерал-команде од 10. о. м. лишен општинарског звања. На то ће питати општинар г. П. Демитриадес „зашто је г. Ж. В. тога звања лишен, хоћемо да знамо узрок томе.“ Услед Демитриадесове интерпелације нареди г. Градоначелник, да се поменута наредба прочита, која овако гласи: „К извештају од 2. Априла 1868. одељења 2. бр. 1171. Генерал-команда налази се побуђена, да потврди тамошње решење од 2. Марта 1868. одел. 2. бр. 805., којим је Ж. В. одлучен од звања општинарског за време, док траје судска истрага против њега, и одбије његов рекурс с тим више, што је то решење основано у параграфима 18. и 60. варошког устава. По смислу истога §. 18. а) неможе речени Ж. В. нити бирач, а по §. 26. и) ни за општинара изабран бити, нити се он по овоме могао ставити у списак бирача, јер је он год. 1850. био кажњен војеним судом због кривце повређеног величанства. Речени Ж. В. није способан ни у будуће за звање општинског заступника.“ На то ће рећи општинар г. Волф, да је њ. в. пресветли наш владалац све тог рода преступнике помиловао, неке на

највећа достојанства подигао, како је то дакле, да се баш нашем суграђанину Ж. В. овакво што остарело на рачун узме. Неко је приметно, одкуда земаљска власт зна за ту остарелу кривицу? Госп. Градоначелник ће рећи на то, да је високој Генерал-команди поднесен извод из протокола понашања и кажњења (Conduit- u. Strafextratet). Госп. варошки управитељ Карл рече, да је г. Ж. В. лишен по закону општинарског звања само донде, док суд не изрече пресуду над њиме у ствари, због које је сада оптужен. Гласи ли пресуда, да може остати општинар, то ће он такови остати, док не истече време, на које је изабран. Он је по пропису закона изабран и потврђен, дакле оно што је пре избора било не може му сметати у вршењу звања свога. Шта више, рече г. управитељ, г. Ж. В. је лане приликом путовања свога у Русију, дао оставку на звање заступника, но није му се она могла уважити, јер таково што закон не допушта.

Неки Антон Новак на ново тражи дозвољење, да може отворити крчму у Францталу. Он је био већ један пут одбијен са својом прошњом, па је рекурмирао на Генерал-команду, која је вратила предмет с налогом, да варошко заступништво даје своје мњење о њему. Г. варошки управитељ рече, да га треба одбити, прво што има одвише гостионица у Францталу, има их седам, и друго што ни кућа његова није таква, као што полицијски закон прописује да су за гостионице. Присиоц буде одбијен. (Свршише св.)

— Од неколико година постоји у Земуну друштво грађана и чиновника, који се састају у гостионици код „пароброда“, где забаве ради гађају у нишан. Друштво то има своје правило и потврђено је под именом стрељачка задруга. Ово дана издало је оно позив на грађанство, с којим позива свакога, да се упише за члана општег стрељачког друштва, па да се заведе у Земуну јавно грађанско стрелиште у башти код „Радецког“, као што таква постоје у Панчеву, Новом Саду и по другим варошима. Рок за уписивање траје до 3. Маја о. г., а уписати се може у кафани г. Павла Петровића и у посластичарници г. Шула, где се и услови дознати могу. Гађање у нишан прилична је забава људима, зато препоручујемо нашим суграђанима, да својим преступком потпомогну то подузеће, како би и у Земуну имали своје јавно грађанско стрелиште.

— У идући Четвртак, пред вече у 6 сахата имаћемо прилику видети у башти код „Радецког“ дејство новог једног, веома корисног проналаска. Г. Адолф Вајнхут, пуномоћник трговачке куће Валентина Вајса у Темишвару, чиниће пробу са

једном справом за гашење ватре, која је ту скоро пронађена у Инглеској и позната је под именом „Екстинктер.“ Он ће са том справом горећу гомилу, с катраном и петролејом намазана дрва за тили час угасити. Обраћамо пажњу наших читалаца на тај интересантни експеримент, који се показује с тога, да се свет упозна са корисним тим проналаском техничко-хемијским, како би користи имати могли. По себи се разуме, да ту неће бити плаћања никаквог.

— У овоме листу већ је једном била реч о томе, како се у провинцијалу немарљиво врши јавна служба, особито полицајна. За то имамо опет неколико нових доказа. Онај зликовац Карл Дрекселер, један од убилаца поштанскога татарина Петровића, нестао је, или бар није још предат власти у Грацу. 10. Фебруара дотеран беше из Београда у Земун. Овдашња га је власт оправила у тешким оковима и под стражом одма други дан. За тридесет дана најдуже треба да је дошао на место опредељења, но нема га још тамо ни данас. Где је и шта би с њиме, не зна се. Тако исто нестао је и неки Филип К., који је одавде на велику Суботу опремљен због крађе у Вуковар. — Ноћу између Четвртка и Петка дошло је до сукоба између јавних органа и кријумчара код балковог обора близу Зембежанијске међе. Ту је стража нашла на 40 кријумчарских кола натоварених са соли, но кријумчари побегоше. Један кријумчар, рањен у том сукобу, лежи у овдашњој болници. — Ономад наиђе полиција у стаји гостионице код „бела курјака“ на једног 80 годишњег старца, који, као што рече, 10 дана ништа окусио није. Од слабости није се могао маћи и пун је био вашију. Предаше га у болницу. Кад су га питали, није знао казати извесно одкуда је родом. Чинило му се, рече, да је из Вршца. — Неки овдашњи бекрија, клепар од заната, који пре неколико недеља беше окривљен због гадног дела неприродног, опет се налази под судеком истрагом, што је хтео женско дете од тринаест година злоставити.

— Из Панчева смо добили допис, у којем се хвали тамошњи жив дух и жива радња око подизања свега, што ће ту честиту општину а тиме и народ наш унапредити. Наша омладина, вели дописник, али права омладина, која иде само за озбиљним послом, доста је снажна

и налази потпоре и уважања код грађанства. А како и неће, кад у њој види увек поштење и истину и озбиљну тежњу за наредком! Томе могу само мрачњаци бити противни, а таквих је код нас, хвала богу мало, и пред светлошћу поштена рада мора их са свим нестати. — Ми имамо омладински одбор за растуривање ваљаних књига и корисних за народ. То је од велике користи, и камо среће, да се у сваком месту сложе родољуби ради тога, бар дотле, док недобијемо ваљану књијару, што ће чини ми се опет из Панчева изићи. — Сад у недељу 28. Апр. састаће се опет скуп српске браће и сестара на позив честитог ђакона нашег Бранка Рајића и већа ће се, „шта би се у нашем месту за напредак свога народа чинити имало.“ Таком раду, као и у опште радњи наше омладине радујемо се и желимо јој сваки успех и помоћ од стране суграђана. — Наше заступништво обзрело се и на своје школе. Видело је оскудицу, па је с тога најпре учитељима плату повисило, а уједно завело и четврти разред. Плата ће бити учитељу 500 фор. и 66 фор. у име стана и три хвата дрва. Ово је ствар врло важна и с тога заслужује велику хвалу. — Г. др. Богишић, школски саветник, који је са своје честитости добро познат, бави се код нас од неколико дана и отишао је сада по селима, да свуда прегледа стање школа, са којим је, како чујем, не задовољан. Уверени смо, да их је г. др. Богишић кадар поправити, и с тога се радујемо његову поселе. Он ће доћи и у Земун. (Сад чујемо да је у Карловцима Уред.). — Надвојвода Албрехт приснео је овде у Среду на вече око пол осам часова, и одмах је прегледао парадно војску. Из Београда прешао је ради подворења његовом височеству српски војени министар Миливој Петровић Блазнавац, потпуковник Јов. Марковић и капетан Лешанин. Надвојвода оставио је Панчево у Четвртак у јутру у 7 часова пут Титела.

— Из Београда нам пише наш дописник: Данас вам јављам читав низ новости од сваке руке. Г. Љубомир Каљевић, уредник народног органа „Србије“ дао је фонду уједињене омладине српске 50 дуката. Овај је дар тим драгоценији, што је од човека, који већ и умним радом свој дуг према своме народу одужује. — Честити и свима добро познати прота јагодински, народни заступник на последњој михољској скупштини Јова Јовановић, дао је

оставку. — Чујемо опет за лепо дело нашега министра просвете г. Црнобарца. Хоће, веле, да састави са свим слободну комисију за преображај школа наших. Даће свакоме слободу говора. Слободан разговор створиће се у јавним листовима о томе. И онда ће се усвојити оно, што тим начином већина мњења изјави за најбоље. Да ће се добро окончати тај веома важан посао, довољно нам јемчи слободна реч. — Кажу, да је г. Никола Христић министар ун. дела предлагао пензију Мајсторовићу, који беше оптужен као због неке завере. На то је г. Црнобарац министар просвете предложио пензију и великим судијама, који због Мајсторовића беху осуђени. — Има на нашој вел. школи један професор г. Ч. који своје ђаке дарива називима: ванпири, животињо и свакако, у место лепом и слободном речју и науком.

— Са Цетиња пишу „Застави“, да је кнез Никола сазвао народну скупштину на цвети, на којој је са свим преображена управа земаљска, особито, што се финансије тиче. Скупштина у сагласију са својим господаром решила је: 1. да сва црквена добра дођу под управу митрополиту црногорском. Од туда да плаћа себе, свештенство манастирско, учитеље и да издржава 12 питомаца који се на цетињу васпитавају. Рачуни ће се свака три месеца прегледати. Са сувишком, ако га буде, располаже скупштина народна, која ће се сваке године држати. 2. Скупштина је означила, шта су добра државна. 3. Државном благотворном управљаће три сенатора. Рачуни ће се прегледати свака три месеца. 4. Скупштина је решила, да се младој кнегињици Олги Даниловој, у спомен многоврских заслуга њеног великог оца, као бившег владоца црногорског, одреди мираз и годишње издржање, и то за мираз 80.000 фор. у цванц., а са годишње издржавање 3000 фор. до удадбе или пунолетства. 5. Скупштина одреди кнезу годишњу плату 6000 дуката.

— Из Сарајева нам јављају, да је на место покојнога Игњатија за сарајевскога митрополита постављен г. Дионисије, досадашњи владика зворнички.

— Проглашено је дужницима у дужничким затворима, даје њ. в. цар санкционирао 23. Апр. закон, којим се укида дужнички затвор.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 27. Априла. (Телегр.) Банатска шеница у Ђуру, 87|89-фунт. 6.50, 88-фунт. 6.65; тиска шеница у Ђуру 87|89-фунт. 6.50. Шопронски јечам у Бечу, 72-фунт. 3.10-15. Зоб (транзит) 45-фунт. 1.92, 50-фунт. 2.18. Промет у шеници 20 000 мерова.

Пешта, 27. Априла. (Телегр.) Свака врста хране с почетка седмице знатно ударила натраг у цени; жито са 40, наполица са 50, јечам и зоб са 10 новчића. Од Среде поправше се цене са 15—20 новчића. Данас је Српско жито, готова роба, по 5.90—95, домаће жито, 85-фунт. по 6.10 полцента. Наполица по 4.20—30, јечам 72-фунт. по 2.40—50, Зоб 50-фунт. 1.70. Данас је продато 10.000 вагана банатског кукуруза по 2.90.

Сисак, 27. Априла. (Телегр.) Трстанске вести чинише да су овде цене попустиле, особито кукуруз и јечам са 20 новчића јестинији су. Данас нуде кукуруз по 3 фор., по без кунаца. Тиско жито, 85-фунт. по 6.20—30, банатско, 84-фунт. по 6 фор.; наполица по 4 фор.; јечам 2.50; зоб по 1.70. Стање воде са свим је добро.

Трст, 27. Априла. (Телегр.) Услед извештаја из Инглеске о нижим ценама оне и овде попустише, особито је кукуруз са 25 новчића стар јестинији. Жито 114|116 по 9.30, кукуруз по 5.10—25, јечам по 4.40, зоб по 2.95 до 3 фор.

Лондон, 26 Априла. (Телегр.) Странска шеница слабо пролази. Цене боље за купца него за продавца. И у Ливерпулу данас је слаба радња била са храном. Данашње пак цене брашну у Паризу боље су.

М Земун, 27. Априла. У житним ценама наступила је од неколико дана знатна реакција. Наполица, која се још с почетка ове седмице плаћала по 5 форинти меров, данас је нуде по 4.50, али нема ни по тој цени узимаоца. И осталој роби попустише цене; јечам је са 10—15 новчића нижи, нуде га по 2.75—80 меров, а зоб по 2—2.10 врхом. По 2 фор. (на лађу) ономад је овдашњи неки трговац 6000 мер. зоби купио. Кукурузу је цена иста као и прошле недеље, 6 до 6.40 100 ока, макар што баш та роба по горњим местима највише пада у цени. Цена по 6 форинти само је номинална, јер су довози једнако још незнатни, те нема конкуренције у понудама. Овде се товари једна проста лађа за Сисак. — Из Панчева јављају за приличне довозе, и да су и цене храни знатно удариле натраг. Најбоље се жито плаћа по 5 фор., кукуруз по 2.50, наполица по 3 фор., јечам по 1.70—80, зоб по 1.50 ваган.

Ономад је владин комесар први пут нану штедионицу контролисања ради посетио. Као што чујемо,

изјаснио се похвално о уредности и тачности у манипулацији. У прошлу Недељу после подне имао је велики одбор штедионички свој месечни састанак, којом је приликом определио таксе, које имају партаје привремено плаћати за аманете, који се дају штедионици на чување. У име те таксе наплатиће штедионица по реченом одборском закључку $\frac{1}{4}$ % годишње, а $\frac{1}{8}$ % полгодишње од вредности аманета. Господин управитељ поднео је одбору и рачунски преглед радње у месецу Априла. Избрали су три члана да тај рачун ревидирају.

Земун. За недељу дана ове су просте лађе овуда прошле, све за Сисак.

Лађа Христа Брајнера из Сегедина, са 3860 мерова жита; Чаћа и Лучића из Бечеје, са 5300 кукуруза; Екстера Јапоша из Сенте, са 2200 жита и 4000 кукуруза; Хајраха из Панчева, са 5000 жита и 5524 кукуруза; Микића из Панчева, са 3000 кукуруза; Копача из Аде, са 2374 жита и 3204 јечма; истога из Сегедина, са 1200 жита и 5736 кукуруза; Николића из Панчева, са 7000 кукуруза и 2700 зоби; Бретнера из Сенте, са 4327 кукуруза и 2349 жита.

Београд, 27. Априла (о. д.) Житарска радња ове седмице није претрпела велику промену, макар извештаји са горњих пијаца јављају у опште за слабе послове. Значајно је што се почело у последње време живље са Трстом радити, и можно је, да ће се наша житарска радња са свим Трсту окренути, наравно у колико то конјунктура допушта. Овој појави узрок ваља потражити поглавито у већој трговачкој солидности трстанске пијаце. Цене храни нешто мало попустише. Жито се плаћа по 130, јечам по 62—63, зоби по 60—61, кукуруз по 73—75 100 ока. По овим ценама види се, да су горње вести о падању жита од незнатног уплива на нас, и једва се опажа, да се наши купци с тога уздржавају, док у Смедереву, Пожаревцу и по другим српским станицама прилична реакција се појавила, како у ценама тако и у тражњи.

Оне лађе, о којима јависте да на Морави раде, морале су стати, јер Морава тако јако долази, да им није могуће по њој пловити. Чујем, да ће паробродско друштво четири нове станице да отвори на српској обали Дунава, и то у дол. Милановцу, у Текију, Галдову и Брзој Паланци. То бива на предлог ваљаног инспектора г. Ивановића, који је

себи доиста лепу заслугу стекао приликом овогодишњег извоза хране са дољних српских скела. Требало би да се отвори станица и на Сави код Обреновца, где је ове године најмање 12 шлепова товарено са храном, осим шљива и других производа, дакле је потребно, да је и на тој скели паробродека станица.

У Неготину и околини, као и по другим српским крајевима, виногради су лане добро родили, но вино нема цене, јер се не износи. Природна пијаца за крајинско вино треба да је Влашка, прво због географичког положаја, обе земље, друго што та земља размерно мало производи вина. Али експорту српског вина у Врашку смета румунска ђумручка тарифа, која наплаћује 1 дукат од акова. Влада наша послаће једнога пуномоћника до који дан у Букурешт, да уговара са тамошњом владом нову ђумручку тарифу за српске производе, поглавито за вина. Исти ће уговарати у исто време и о поштанској сези међу Србијом и Влашком. За телеграф таква је већ сеза закључена између обе те земље. У Србији отвориће се скорим три нове телеграфске стације, у Градишту, Мајданеку и Свилајнцу.

Од неког времена поступа се од стране ђумручких органа у Београду са путницима, који се враћају са стране, веома строго. За кратко време више су њих трговаца и мајстора до кошуље скидали, тражећи кришом пренешене ствари. Говори се, да то бива услед денунцијације, неки пак мисле, да ту има и политичних узрока. Досад није ни у кога што нађено.

Сарајево, 18. Април. (о. д.) Овде је све како је било за нашега борављења. Под сјенком царевом, под којег владом уживамо све благодати, свака је рахат. То нам бар казује наш званични лист „Босна.“ Само што је седам месечна љута зима довела скупоћу, каквој се нико живећи не сјећа. Меса, има томе месец и по, нема никакова за храну, осим какве мрцине, која се коље кадгод на зактевање странаца. Јагњетина по 7—9 гроша ока, једна кокош 5—8 гроша. Јаја су била зимус по 20 пара комад, сада их има кадгод по 6—8 пара. Ђумура ока бијаше такођер по 20 пара ока, сада је још по 10 пара. Ока сјена стаје један грош и 20 пара, а у Лијевну пак по 3 гроша 20 пара. Оку масла плаћамо по 20—25 гроша. Размерно поскупило је све. Марва, која услед лађеке суше неимаше крме, а све до

ускрса бијаше површје покрито снјегом, липсава страшно. Сељаци су црни као земља, јер немају шта да једу. У Сарајево надшло је просјак из околних села и варошица, да им човек неможе одољети, и једва носу душу у телу. Ваздух је још оштар, и све је закаснило цвијетањем. Људи се боје доидуће године још горему глади. Политичкијех догађаја нити је било, нити их може бити, како ствари стоје, и како ви

добро знате, макар да нека луда тиква приповеда у тамошњим листовима о некаквом бунтовном одбору у Босној.

— Угарско министарство финансије наредило је, да они продуценти, који имају лањског и прелањског дувана, што су га сејали за извоз а још продали га нису, могу свој дуван оставити до краја ове године у ђумручким магацима. Још мо-

гу а конто продаје подиби јавне касе новце на свој еспап, и то по квалитету дувана већу или мању суму.

— Турска влада је дозволила, да се у Приштини у старој Србији држи годишњи трг. (вашар), свагда од 1. до 15. маја. И у Травнику дозвољено је држати панађур годишњи свагда на ђурђев дан кроз три дана.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	22.	23.	24.	25.	26.	27.
А п р и л а						
Дукат цесарски	5 56 ⁵ / ₁₀	5 55	5 55	5 57	5 57 ⁵ / ₁₀	5 57
Сребро	114 85	114 56	114 50	114 75	114 75	114 75
5 ⁰ / ₀ металици	56 30	56 —	56 10	56 —	65 —	56 10
Ови с кам мај — новем	57 25	57 10	57 15	57 —	57 —	57 —
5 ⁰ / ₀ народни зајам	62 75	62 60	62 60	62 75	62 65	62 60
Акције народне банке	691 —	693 —	694 —	692 —	692 —	693 —
„ кред. завода	180 70	181 40	181 40	180 40	181 —	181 60
Дозови 1860. године	81 —	81 —	80 90	80 65	80 70	80 90
Лондон	116 55	116 35	116 25	116 75	116 80	116 55

Пловидба местне лађе до 19. Маја.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру
 Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне
 Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у четири и по сахата после подне
 Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у вече.
 Из Београда у Земун, у 7 сахата у вече.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земуна до Пеште: Сваки дан, осим Четвртка, у 4 сахата увече.
 Од Земуна до Оршаве, Галца, Цариграда: Четвртком, по доласку пештанске лађе.
 Од Земуна до Сиска: Четвртком по доласку пештанске лађе.
 Од Земуна до Сегедина: Недељом и Четвртком у подне.

цесар. кр. повластно

ТРИСТАНСКО СВЕОПШТЕ ДРУШТВО ОБЕЗБЕЂЕЊА (Assicurazioni Generali in Triest.)

са главницом од преко 26 милиона форинти, прима путем свог опраштва осигуравање усева против туча (леда) са подпуном накнадом учињене штете. Тачно поступање овог друштва при плаћању штета није опширније разлагати, јер је за време 35 годишњег постојања, као што сваке године писмено објављује, за штете преко 67 милиона фор. платило.

Оправништво у Земуну.
 Пера В. Вукомановић.

ПРАЗАН ПЛАЦ:

у Бежанијском сокаку, одма до типографије, продаје се из слободне руке. Цена му је 600 форинти, који тај плац жели да купи, нека се обрати на притежатеља г. инџенира Јована Клипара у Београду, или на уредништво овог листа извештаја ради.

ОБЈАВА.

У кући где је српска апотека, има госпоја Катарина Јанковић лепе собни намештај, као и друго покућанство по јефтиној цени на продају.

ОГЛАС.

Сад сам предузео другу радњу, е тога сам рад гостионицу код „ЗЕЛЕНОГ ДРВЕТА“ издати под кирију. Уговор е подузимачем утврдио би до последњег Октобра 1869. г. К гостионици припада још 6 соба са путнике, штала за 20 коња, шупа за путничка кола и добар подрум за држање пића. Кирија је са свим умерена. Ко би хтео узети нека се мени пријави и може се одмах уселити. САВА БЕЛА.

ОБЈАВА.

Потписани усуђујем се, поштованој публици на знање дати, да ћу у ЧЕТВРТАК 2. МАЈА У 6 САТИ У ВЕЧЕ КОД РАДЕЦКОГ показивати пробу е једном СПРАВОМ ЗА ГАШЕЊЕ ВАТРЕ, КОЈА ЈЕ ИСКЉУЧНО ПАТЕНТИРАНА У ИНГЛЕСКОЈ, АУСТРИЈИ И УГАР-

СКОЈ ПОД ИМЕНОМ L' EXTINGUEUR, И КОЈА СЕ МОЖЕ НОСИТИ. Да је ова нова справа доиста изредна, то посведочише највећи вештаци и зналци, зато сматрам, да је излишно, ту посебно похвално говорити о њојзи. Поштована публика увериће се сама у речени дан о изредности њезиној.

ВАЛЕНТИН ВАЈС

у Темишвару, врховни агент за Угарску и осталих угарских земаља.

А н з е и г е.

Gefertigter erlaube mir, einem geehrten Publikum die Anzeige zu machen, daß ich Donnerstag den 14. Mai, um 6 Uhr Abends beim Radetzky eine Feuerlösch-Probe mit dem in England, Oesterreich und Ungarn ausschliesslich patentirten tragbaren Feuerlösch-Aparate, l'Extincteur abhalten werde. Die wirkliche Vorzüglichkeit dieses Apparates ist derart von den hervorragendsten Autoritäten anerkannt, daß ich mir des Lobes nicht zu bedienen brauche, und von welchem sich ein P. T. Publikum am oben benannten Tage überzeugen möge.

Valentin Weiss in Temeswar, General-Agent für Ungarn und dessen Nebenländer.

1. Удаба Ане Карловне.

8. Фебруара 1725. г. умро је Петар велики, цар руски. После њега дошла је на престо његова удовица Катарина I. Тако је била жеља његова. После њене смрти, 1727. г. дође Петар II, син несретнога Алексеје, кога је његов рођени отац, Петар велики, дао погубити. И он је владао само три године. И руски великаши украсише сада, 1730. г. царском круном цесаревну Ану Ивановну, удовицу војводе Фридрика Курландског. Она беше унука Петра великог, т. ј. кћи његовога најстаријег брата Ивана, кога је од наследства искључио. Али поред свега тога блиског ероства по природним законима она није имала најпрече право на престо, јер је још била жива једна кћерка Петрова и царице Катарине, а то је цесаревна Јелисавета Петровна, која је тада управо 20 година имала. Осим тога имала је Ана старију сестру, цесаревну Катарину Ивановну, жену војводе Карла Леополда од Мекленбурга-Шверина, и она би на сваки начин имала веће право на престо, него њезина млађа сестра. Али поред свега тога руски великаши зацарише Ану Ивановну, јер им се чинише, да је она жена слабога духа и да ће тако моћи сву власт узети у своје руке и међу собом поделити.

8. Марта 1730. г. крунише се Ана Ивановна и велика слава и радост беше у старој Москви. Народ је врвео са свих страна, да види своју нову владаркињу. И ко ју је видео, не могаше се довољно нахвалити, јер је била узрасна и лепа и пуна и црних очију и црне косе, а што је најглавније, била је особито умиљата, да је свакога могла задобити. Али наскоро беше доста, који немислише тако. И то беху баш они исти великаши, који Ану и подигоше на престо. На свој ужас брзо су увидели, да царица није тако слаба духа, као што се они надаху, и да не могу њоме управљати, како би они хтели и против воље њезине. Још им је више догрдела, кад су видели, да је она прихватила идеју Петрову и да свом снагом на њој ради, а то је, да проsvети и изобрази свој народ и да га догле доведе, да може упоредо стати са осталим европским народима. С тога је одмах и оставила Москову,

где је Петар II. од Старо-Руса доведен, и начини Петроград опет престолницом, и скупи око себе осим неколико Руса све саме учене странце, особито Немце, као год што је и Петар велики чинио. За девет година, до г. 1739. учинила је она таким начином у Русији велики напредак. Али те године, г. 1739. и почиње се догађај, о којем ћемо овде говорити, и молим читаоце, да сматрају све ово, што је досад речено, само као увод, како би боље могли разумети ово, што ће доћи.

У почетку месеца Јуна 1739. г. пресели се царски двор из Петрограда у Петров летњи дворца, јер је царица Ана веома волела увек лето ту проводити. То је четир сатхата од Петрограда, и иде се дугим широким алејима. Сад иде тамо и гвоздени пут. Околина је врло лепа, ваздух увек чист и здрав. Око двора је голема, дивна башта, богато природом окићена и неописано вештином украшена. Па онда како неби царица Ана дошла у Јулу и Аугусту ту из Петрограда, који у то доба сав горе од припеке?

После неколико дана, кад се царица из Петрограда доселила, ишла је једног јутра у шетњу. Кад се вратила у своје одаје, четир прва достојанственика њезина двора искаху аудијенцију. То беху Бирон, војвода курландски, гроф од Левенволда и два министра Миних и Остерман. Царици дође чудно, да се они заједно ишту да тако рано изиђу пред њу, али их опет одмах пусти.

Пре него што видимо, шта ће се од туда развити, да погледимо још један пут царицу и ту четворицу државника.

Ана Ивановна родила се 8. Фебруара 1693. Онда јој је било око 46 година. Била је поред тога опет за то лепа, а особито је заносила човека достојанством тела свога и држањем својим. Само је глас имала доста мушки, особито кад је мало гласније говорила, а и много је пуна била.

Бирон је био лепушкаста лица и чврста тела. Не би рекао да је 49. г. претурио. Чудан је живот проживео и зацело спада међу најређе појаве 18. века. Непријатељи његови измислише истина, да је он у Риги у простој крчми послужитељ био, али је свакако истина, да је нискога порекла. Својом умешношћу додворио се код Ане Ивановне. Довадне јој се јако и она га је увисила чак до достојанства војвод-

ског од Курланда. Тиме је ступио у ред владајућих кнежева, али је он опет за то остао на двору уз царицу, јер му се ту већа улога указиваше, него што би је у Курланду могао имати.

Са свим други човек беше фелдмаршал Миних, војени министар. Војничком способношћу својом доспео је он до тога чина, а не милошћу једне жене. Под Петром великим и Петром II. јако је напредовао. Постао је ђенерал и гувернер петроградски. У рату са Пољацима предводио је руску војску, и то е таком вештином, да му не беше равна. Кад је дошао у руску службу био је само подпуковник. Велики дух његов огледао се у његовом снажном телу, у живом лицу и ватреном оку.

Опет са свим друкчији беше Хајнрик Јован Фридрик, или руски Андреја Ивановић, гроф од Остермана. За владе Авине био је министар спољашних послова. Био је црвен у лицу и трбушат. По томе се могло познати, да је био пријатељ богатог, пуног стола. Али опет из бистрог и високог чела просијавала је мудрост, коју су доцнији историци узносили. И он је дошао чудним начином у Русију. Најпре је учио богословију у Јени, ал му се не допадне и побегне. Буде морнар на руској лађи, одакле дође у писарницу спољашних послова, где на брзо постане десна рука вицекацелера. Тако је дошао под царем Петром до баронства и тајног саветника. Грофом га начини царица Ана и постави га за државног вицекацелера и за министра спољашних послова.

Остаје нам још први двореки маршал гроф Левенволде. Он није био баш војничким даром обдарен и слабо се одликовао душевном способношћу, али је био не обично леп, па и у самој старости још. У понашању је био врло вешт и двореки изображен и знао се свуда наћи. Али опет кажу, да је био доста тврда и не осетљива срца, и да је свако средство употребљавао, које само к цељи води, а чува га од опасности.

Ето то су та четир човека, који оно јутру дођоше у кабинет царице Ане. Морао сам их с тога описати, што имају врло важне улоге у овој повести, коју ћу вам приповедити.

— Шта желите, моја господо? запита их царица и устане са наслоњаче своје.

— Царско величанство! проговори гроф Остерман, кад је видео, да војвода Курландски ћути, и да

се само дубоко поклонио. Долази-
мо врло важним државним послом.
Најпокорније молимо, да нас свеми-
лостиво саслушате.

— Говорите слободно, мој дра-
ги грофе, одговори му царица вр-
ло благо. Ја познајем вашу челич-
ну приврженост према мени, и знам,
да ћу из ваших уста само мудре
савете чути.

— Тај важни посао, настави гроф,
тиче се престолног наследства и је-
дногласно је. . . .

— Шта? прекине му царица реч
мало жешће и намрштио јој се ли-
це. Зар ја већ тако изгледам, да ме
морате већ на то потсећати? Или
можда који од мојих слугу, мисли,
да ће под мојим наследником моћи
боље. . . . Али не, то не могу ми-
слити, бар не могу посумњати ни
на једнога од вас, јер сте ми вер-
ност вашу засведочили.

— Нека бог благослови ваше
величанство за ту последњу реч,
одговори гроф Остерман, и чисто
му паде терет са срца. Што се
изгледа и здравља нашега царско-
га величанства тиче, то се нада-
мо — не, то смо уверени, да ће Ру-
сија још читав низ година уживати
ту велику срећу, што ће се славна
Ана Ивановна њезина владарка зва-
ти, али — али је опет дужност на-
ша, да опоменемо ваше величанство,
да наследство престола још никако
није уређено. И ми вас не само опо-
мињемо, него најтоплије молимо, да
се један пут отклони то рђаво стање.

— Па и ви сте с тога дошли, мој
храбри Фелдмаршале? запита цари-
ца грофа Миниха.

— Ваше царско величанство, од-
говори министар мало оштро. По-
следњи час нештеди ни царева, ни
краљеве. Треба дакле, да се то уре-
ди, како не би после раздора у др-
жави било.

— Изгледа ми, као да гледам по-
па пред собом, а не војника, насме-
ши се Ана Ивановна, али је тај осмех
тако горак био, да се јасно могло
видети, колико јој је немило слу-
шати о последњем часу.

Сад се царица окрене војводи
курландеком па и њега запита, ка-
ко мисли.

— Мојој премилостивој владарки,
одговори војвода и не дижући очи-
ју, неће можда бити непознато моје
осећање и моје мисли. Али има и
од тога већих дужности, којима се
морам повиновати. С тога би молио
ваше величанство, да ми допусти,
да поновим оно, што су ми баш ју-
че царски и краљевски посланици
Немачке и Енглеске казали у име

своје владе. Чуде се, веле, поступи-
ку наше државе, и не уређено пре-
столно наследство, због којег се
после смрти царичине могу унутра-
њи немири изродити, задржавају их,
те не ступају у свезу с нама. То су
речи тих двају посланика, а да су
они добромисленици нашега вели-
чанства вама је познато.

— Е, кад већ и војвода кур-
ландски тако мисли, одговори ца-
рица, онда вас, грофе Левенволде
нећу ни питати за мишлење. Кад се
сви саглашавају, и ја ћу пристати.

— Ах, моја велемоћна царице!
проговори лажљива удворица и по-
клони се до земље, а глас му беше
пун бола. Да је ваше величанство
пре девет година, кад је ступило на
престо, послушало наше искрене
молбе, да се уда по други пут, са-
да зацело не би оваке не миле ства-
ри спомињали, јер кад би наслед-
ника. . . .

— Доста, господине грофе, пре-
кине му царица реч и порумени. О
томе нећу више да чујем. Ја ако и
немам деце, зар нисам још пре де-
вет година усвојила своју нећаку
Ану Карловну, ћерку сестре моје,
Цесаревне Катарине Ивановне, вој-
воткиње мекленбуршке?

— Јесте, прихвати гроф Остер-
ман, јест, ваше величанство, тако је
било. Али ми смо већ више пута
вашој превисокој мудрости разло-
жили, да је то само у пола уређен
посао. Нема још ни тестамент, ко-
јим утврђујете Ану Карловну за за-
следницу, па и ако буде тестамент,
опет остаје будућност отачбине са-
мо на једним раменима. С тога смо
се ми, највиши саветници државни
сложили, да поднесемо вашем вели-
чанству са највећим страхопошто-
вањем молбеницу, да учините крај
тој неизвесности, и то удајом пе-
ћаке ваше. И ваше величанство жи-
веће, то смо уверени, толико, да
ћемо најбољег од њезиних синова
васпитати за владоца.

— И то ви озбиља желите? за-
пита их царица и погледи их редом.

— Не само ми, одговори гроф,
него с нама и цео народ, бар сва-
ки, који жели добра круни и држави.

— Кад су моји министри, наста-
ви царица, тако сложни у томе, ваљ-
да су се сложили и у избору буду-
ћега принца Ани Карловној?

— Ваше величанство зна, одго-
вори војвода, да само о једном про-
сиоцу може бити говора. То је њего-
ва светлост високородни кнез Ан-
тон Улрих од Брауншвајга, који је
још 1733. године на ваш позив у
двор дошао.

— Јест, ја сам га звала, јер ми
га је Левенволде препоручио као
најбољег од свију принчева, али,
настави царица опором, ја не знам
где су биле очи вашем покојном
брату, грофе Левенволде. Та то је
човек не угледан и шепртља и не-
ма изгледа ни за човека, а камо
ли за кнеза. Ја, бога ми, не могу
замерити мојој нећаки, што никако
неће за њ да пође.

На те речи сви ућуташе, као да
не би нико ништа знао одговори-
ти. На један пут намигне гроф
Остерман на фелдмаршала Миниха и
он рече: Ваше величанство доста
преко изрече суд о принцу. Ја се
не мислим никако противити, али
морам казати, да је принц у рату с
Турцима показао, да је човек.

— То сам већ знала, да ће фелд-
маршал Миних држати страну принцу.

— Допустите, ваше величанство,
проговори сад гроф Остерман, и ја
мислим тако исто. Припознајем да
снољашност принчева не може баш
задобити срце женско, али зар се
великаши жене и удају само по на-
клоности и љубави, или се гледи
још и на интересе државни или ли-
чни? Помислите само ваше величан-
ство, у какву би неприлику с тога
дошли са царем немачким, кад би
принца као какво дериште тако осра-
мотили и одбили! Царски заступник
ми је изјавио, да ће одмах отићи,
ако то учините.

Царица се мало замисли и по-
сле озбиљно проговори: Видим, да
хоћете да ме силом натерате на ту
свадбу, али ја сам казала нећаки
мојој, да остављам њој са свим на
вољу. Шта ћу сад? Него знам шта
ћу. Идите Левенволде и зовите Ану
Карловну, па нека сама пресуди. Ако
она хоће, хоћу и ја.

(Продужиће се.)

СЕЉАК ИЛИ „ПАОР.“

Природа рече тици да лети, ри-
би да плива, човеку да дела. И би
тако.

Земљоделци морају доћи до оно-
га заслужног поштовања, које до
сада војнички сталеж уживаше. Зе-
мљоделство и стоковотство то је дој-
ка, што ће сваку државу најпоузда-
није одојити. То је вредније, него
земља, где се злато и сребро копа.
Народ је увек поузданији и јачи осло-
нац држави, него војска. И опет се
тако слабо цени. Кад је ко хтео,
да кога наружи или исмеје, рекао
му је: „паоре!“ или: „баш си пра-
ви сељак.“ То треба да престане.

А у неколико је већ и прошло то време.

Многима ће бити познато, како је „паор“ са највећим товаром, са возом сена, или с другим чиме морао скренути с пута каквом господину.

Сирома „паор“ или „сељак“ сретне кола и види на колима човека с чиновничком капом или напред једнога, где седи с кочијашом, па држи поред себе пушку и наџак. По том одмах зна да је то „господин“, те удри своја кљусад и скреће с пута док још нису господин с кола загрмили: „Спута паоре!“ или: „што не скрећеш псето паорско!“

Наши су варошани врло радо чистили титулама: „Луди насре!“ „неотесани паоре!“ и т. д.

„Паор“ или „сељак“ је најограниченији човек. То је по природи посла његова. Он ради земљу и увек је усамљен, с тога не може дух изображавати. С тога и јесте он „последња класа“, он који би требао прва да је. Само у Швајцарској, Инглеској и Шведској сме и он коју прозборити.

Сељак заслужује свој хлеб насушни знојем лица свога а често му други не право отму. То су они који над туђом муком господују, то су они, који кажу: „сељаци су волови, који раде, иду у цркву, за тим у крчму а после опет у своје штале.“

Земљоделство претставља потребу, трговина благостање. Из благостања се рађа богатство и луксуз. То стоји тако као први, други и трећи степен (позитив, компаратив, суперлатив.) Ко је у првоме, тај тежи за другим, а кад и то постигне, он би онда хтео да му је и у трећем. Само је сељак или „паор“ задовољан с оним, што има. С тога га волим. Лена је реч сељак или „паор“ али је после, направиле смешном. Отуда постаде више варошана, него, што треба. Стекли људи неку мангуру, па иду у варош „да живе.“ Тамо упропасте своју муку на луде безпослице, па се онда опет враћају у село, али већ са поквареним срцем, да поштеног сељака лажу.

Сељак стоји према варошанину, као његове опанке или велике окореле чизме са дебелим ђоновима и великим ексерима и са потковицама према финим „глоцледерским“ ципелицама са мајушним штиклицама каквога варошког штуцера.

„Паор“ не да казати, да је варошанин бољи од њега, као год што не би дао зелену траву и своју кабаницу на њој за господске свилене душеке. Он суди по својој марви, да варошанин мора бити гори од њега. Вели, кад затворим моју марву, а она је ондакар и лукава и гњила и некако гора.

Сељак је дрво, што доноси обилна плода. Сви су други сталези саме гусенице, које се хране од њега. Држава, где земљоделство цвета рађа људе, а људи су право богатство државно.

Село приличи доброј матери, која рађа здраву и многу децу, а варош неваљалој матери. Варош да је војнике, који се убијају, и блудне синове, који се упропашћују. Благо сељаку, који никад свога села није оставио! Завидим му. Он незна за људско презирање и злобу, која нас из света у самоћу гони.

Шта има у вароши за сељака? Има зла на изоб. Има покварености, за коју он, на срећу, и не зна. Има онаких навика, које човека понижавају и одузимају му достојанство. Има трунтапа, што се хране туђом муком, туђим знојем. Има робова, који још и себи робове траже, да им господаре. Свега има, само су ретке човечанске врлине, ретка је искреност, ретко је поштење, и нема онога, што сељак ужива у свежем пољу, и чистом ваздуху, као што је срце његово чисто.

Сељак, ако само неколико сахата оде од свога села, мисли, да је већ у страноме свету. Кад је у вароши, скида свакоме шешир, ко год је од њега боље обучен. Мисли: то ће бити „господин“, а зна да су господа чудни свеци. У вече види варош осветљену, па зине и блеји, ма да и његове паре онде гору.

Варошани су тако мудра створења, да су једнога сељака убедили, да се снег суши на врелој фуруни, и да се после продаје као со. И он је веровао. Други сељак видео је у вароши многе с научарима, па је сам узео једне да на њих чита, ал' није могао. Уверио се, да је то само за „господу.“ Позната је и та прича, како је наш „паор“, узео у Пашти сапуна место сира, па после појео говорећи: „пенушило се, не пенушило, ја сам платио, морам појести.“

Четир бачка паора дођу у Беч, па зајављују, изгубе се. Тројицу

затворе жандари, а четврти је још ишао сокацима и ваздан их довикивао: Петре! куме! Штево! док и њега негата незатворише. Кад у апс, али он затече ту своје друштво. Е, после се дивиле Бачвани тој мудрости варошкој, како их они лепо саставише. Сами се још неби нашли.

Сељак се радо смеје свему, што неразумне, и измења свакога, кому није раван. Ал' ко се његовом послу насмеје, јакога увреди. Приповедао ми је један мој пријатељ из Србије, како је видео сељака где једе со као шећер, и он му се насмеје. То сељака јако увреди и подсмешљиво му одговори: „е, не можемо бити сви у Београду, ни на рахатлуку. У нас нема галира.“ Мој се пријатељ свакако трудио, да га помири, али све бадава. Нудио га вином и уверавао, да није ништа рђаво мислио, — аја, све бадава.

Ако ћеш сељаку тумачити помрачење месеца онако, како јесте, неће ти веровати, а кажеш ли му, да месец постаје мањи за то, што се узме од њега једно парче, па се од тога праве звезде, то ће веровати.

Петар је дуго лунао главу о томе, како се сунце шеће, у јутру је овде, а у вече тамо. „Да речеш, картина је, па испод земље дође тамо, где га у вече видимо — ал' то није! хм, хм!“

— Па сунце иде и ноћом тако исто, рећи ће на то један премудри чизмар.

— Е, лудаче, шта говориш, зар га неби видели, кад би оно ноћу ишло? рећи ће Петар са свим поуздано.

— Но, ти си баш права будала (тамо он) магарац један! а ко још ноћу може видети? одговори чизмар важним и научним лицем.

— Јест, јест, бога ми, ви имате право мајсторе. Ко би у мраку видео? Ви имате право, заврши убеђени сељак. —

Зашто је сељак тако скучен, да сваки хоће да има над њим првенство и старешинство? За то, што су његове мисли само на његовом послу. Он мисли само о земљоделству, а за друго ништа не зна. А ооима, који би се морали старати о изображењу његовом, милије је, да је таки.

(СРПАНЬ СЕ).